

POSTANOWIENIE

24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 24 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. w G.
przeciwko M. S.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej M. S.
od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyśle
z 26 października 2022 r., I Ca 396/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Przemyśle na rzecz adw. A.K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł - podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

[SOP]

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub

skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z 26 października 2022 r. (sygn. akt I Ca 396/21, Cz 195/21) pełnomocnik z urzędu pozwanego M.S. oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Tytułem wykazania tej przesłanki zaprezentował wywód, w którym stwierdził, że w jego ocenie Sąd drugiej instancji dopuścił się wielu uchybień, w tym nie rozpoznał istoty sprawy, gdyż „przed wydaniem wyroku Sąd winien rozważyć czy pozwany z uwagi na swoją szczególną sytuację osobistą i zdrowotną, jaką jest jego niepełnosprawność nie został wprowadzony w błąd przez pracowników powoda poprzez udzielenie nieprawdziwych informacji odnośnie spłat rat zaciągniętej pożyczki. Pozwany w treści apelacji wskazywał, że został wprowadzony w błąd przez pracowników powódki, do których dzwonił i ustalał kwotę konkretnej wpłaty raty pożyczki”. Skarżący podkreślił też, że „nierozpoznanie istoty sprawy może przejawiać się również w niedostatecznie ustalonym stanie faktycznym”, a „konsekwencją niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego było naruszenie prawa materialnego polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 720 § 1 k.c. Sąd odwoławczy bowiem za Sądem I instancji przyjął, że pozwany nie wywiązał się z zawartej z powodem umowy pożyczki”. Dodatkowo, jak wskazał skarżący, w niniejszej sprawie doszło do naruszenia art. 36a ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim w zw. z art. 385¹ k.c. w zw. z art. 5 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i „przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie nie doszło do ustalenia opłaty prowizyjnej z tytułu udzielonej pożyczki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, zasadami współżycia społecznego, a także przyjęcie, iż opłata prowizyjna ustalona została indywidualnie”. Wszystkie wskazane przez skarżącego

okoliczności miały w jego ocenie przemawiać za tym, że rekomendowana przezeń Sądowi Najwyższemu skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona.

Mając na względzie zaprezentowaną przez skarżącego argumentację i odnosząc się wprost do powołanej przezeń przesłanki oczywistej zasadności skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wskazać należy, że przesłanka ta zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). Tych kryteriów nie spełnia uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które w istocie prezentuje jedynie jednostronną negatywną ocenę pozwanego wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną z pominięciem starannego wykazania, z odwołaniem się do argumentacji prawnej nawiązującej do utrwalonego dorobku orzecznictwa czy piśmiennictwa prawniczego oraz w nawiązaniu do podstaw skargi kasacyjnej, na czym polega oczywista zasadność skargi kasacyjnej. W szczególności dotyczy powołania się w skardze kasacyjnej na nierozpoznanie istoty sprawy z powodu pominięcia zbadania przez sąd, czy pozwany nie został wprowadzony w błąd. Cała konstrukcja tego zarzutu abstrahuje od podstawy faktycznej, która stanowiła podstawę wydania orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną, a którą Sąd Najwyższy związany jest w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Opiera się bowiem na twierdzeniach pozwanego, które nie znalazły odzwierciedlenia w ustalonej podstawie faktycznej wyroku Sądu drugiej instancji. Kwestionując niedokonanie

ustaleń faktycznych w tym zakresie – zgodnie z twierdzeniami pozwanego - skarżący nie wskazał jednak żadnych przepisów postępowania, które naruszył ewentualnie Sąd drugiej instancji, będący sądem merytorycznym rozpoznającym sprawę, odnoszących się do materiału, który powinien uwzględnić sąd w postępowaniu apelacyjnym, czy też naruszenia przez ten Sąd powinności przeprowadzenia dowodów z urzędu. Poza tym Sąd drugiej instancji odniósł się do zarzutów pozwanego w tym zakresie zawartych w apelacji, uznając za prawidłową ocenę Sądu pierwszej instancji dowodów, która nie naruszała art. 233 § 1 k.p.c., co miało także wpływ na zastosowanie właściwych norm prawa materialnego. Zatem zarzuty wypełniające podstawy skargi kasacyjnej, opierające się na twierdzeniach, których pozwany nie wykazał w postępowaniu rozpoznawczym przed Sądami powszechnymi, uznać należy za niedopuszczalne w świetle art. 398³ § 3 k.p.c., gdyż w istocie zmierzają one do podważenia oceny dowodów i dokonanych ustaleń faktycznych. Ostatecznie należało przyjąć, że powołana przez skarżącego przesłanka oczywistej zasadności skargi nie została właściwie wykazana.

Wskazać też trzeba, że nie zachodzi nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O przyznaniu od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Przemyślu na rzecz adwokata A.K. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu - podwyższonego o stawkę podatku od towarów i usług - na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 1, § 4 ust. 1 i 3 i § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz.763).

(A.G.)

[ał]

